

VAN DE ARBEIDSMARKT

Betere profilering nodig

Belangenvereniging kan veel doen

De ASVS, de vakgroep Sociale Geografie en de Stichting Geografenwerk hebben van 1 juni 1988 een alternatieve dag van de arbeid gemaakt. De mogelijkheden en kansen van geografen op de arbeidsmarkt zijn tijdens die Geografenwerkdag uitgebreid aan de orde gekomen.¹

DRS. W. WESTERVOORDE *

Veel geografen (afgestudeerden en studenten) maken zich zorgen over hun (toekomstige) arbeidsmarktpositie. Aan de hand van praktijkvoorbeelden heeft de Geografenwerkdag aangetoond dat er in uiteenlopende functies veel met het vak wordt gedaan. De voorbeelden geven echter ook aan dat veel geografen niet zo zeer op basis van de studie-inhoud maar met name op basis van persoonlijke contacten een baan weten te verwerven. Bij het leggen van de contacten kan de studie wel een rol spelen. De scriptie en vooral een stage blijken hiervoor goede ingangen te zijn.

Hoewel de praktijkvoorbeelden aangeven dat geografen op de arbeidsmarkt zeker kansen hebben, is er getuige het aantal geografen dat bij de gewestelijke arbeidsbureaus als werkzoekend geregistreerd staat, wel degelijk sprake van een probleem. Een zwakke profilering van 'de geograaf' ligt aan deze problematiek ten grondslag. De vragers op de arbeidsmarkt zijn vaak niet of onvoldoende geïnformeerd over datgene wat afgestudeerde geografen hen kunnen bieden. Bovendien kan de studie geografie geen naadloze aansluiting op de arbeidsmarkt garanderen. De geografie is geen beroepsopleiding en moet er ook niet naar streven dat te worden. Dat ontslaat hen echter niet van de verantwoordelijkheid er op toe te zien dat de afgestudeerden de arbeidsmarkt voldoende uitgerust betreden.

De geografische instituten bevinden zich daarmee in een belangrijk spanningsveld. Enerzijds moeten ze als onafhankelijke onderzoeksinstituten de medewerkers ruimte bieden voor het verrichten van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. Anderzijds moeten ze de studenten vertrouwd maken met toepassingsge-

richt onderzoek in die sectoren, die hen na het afstuderen perspectief op werk bieden. Voor dit laatste is een meer marktgerichte aanpak nodig. Deze kan echter een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de instituten. Het is opmerkelijk dat de verschillende vakgroepen zich in dit spanningsveld op uiteenlopende wijzen opstellen. Daar waar de ene vakgroep de bestaande onderzoekscapaciteit wil veiligstellen door met een meer marktgerichte benadering zo veel mogelijk contractonderzoek binnen te halen, opteren anderen juist voor de meer fundamentele onderzoeken.

Dit plaatst een instituut als geheel voor een belangrijk dilemma. Moet voor het gehele instituut één koers worden uitgezet of hebben de vakgroepen in deze een eigen verantwoordelijkheid en moeten zij daarom ruimte krijgen om naar eigen inzicht te kunnen handelen? De Geografenwerkdag heeft voor dit dilemma geen pasklare oplossingen gevonden, maar heeft wel een aantal interessante aanzetten gegeven voor de wijze waarop aan de relatie tussen de geografie en de arbeidsmarkt meer inhoud gegeven kan worden. Tot op heden heeft deze relatie een statisch karakter. Er is slechts periodiek aandacht voor de arbeidsmarkt. Indien alleen op de momenten, waarop de arbeidsmarktpositie van de afgestudeerden iets minder florissant is, naar de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt wordt gekeken dreigen de geografische instituten continu achter de feiten aan te

STICHTING
GEOGRAFENWERK

lopen. Eventuele aanpassingen in de opleiding hebben pas na enige jaren effect. In de tussentijd staan de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt echter niet stil. Daarom is een meer dynamische relatie tussen de geografie en de arbeidsmarkt wenselijk. In zijn inleiding heeft Martin Dijst hiervoor een strategie aangegeven.

De problematiek rond de arbeidsmarkt heeft niet alleen betrekking op persoonlijke proble-

men. Als de overgang van studie naar arbeidsmarkt voor velen minder vlot verloopt, dreigt het groepsbelang in de knel te raken. Om dat te voorkomen is een gezamenlijke inspanning van alle betrokkenen nodig. Voor geografen betekent dit, dat zij op lokaal en nationaal niveau voor hun belangen moeten opkomen. De Stichting Geografenwerk probeert op nationaal niveau tot een verbetering van de arbeidsmarktpositie van geografen te komen. Omdat 'buitenstaanders' veelal niet weten wat ze van afgestudeerde geografen mogen verwachten, brengt de Stichting de kennis en vaardigheden die geografen in huis hebben in brede kring onder de aandacht.

De manifestatie 'Geografen in de markt' die de Stichting op 20 oktober 1988 tijdens de Nederlandse Geografen Dagen in Rotterdam organiseert, is hiervan een goed voorbeeld. Deze Geografenmarkt biedt studenten en afgestudeerden een inzicht in de (soms) onverwachte beroepsmogelijkheden van geografen en planologen in allerlei bedrijven en instellingen. Door de in uiteenlopende functies werkzame geografen en planologen op de markt bijeen te brengen, worden werkgevers attent gemaakt op de capaciteiten en brede inzetbaarheid van deze ruimtelijke wetenschappers.

In Utrecht en Nijmegen hebben afgestudeerde geografen belangenverenigingen opgericht die zich op lokaal niveau eveneens voor een betere arbeidsmarktpositie inzetten. Bij deze lokale belangenverenigingen staan het opdoen van werkervaring en het verzorgen van aanvullende onderwijsactiviteiten hoog in het vaandel geschreven. De vraag, of er in Amsterdam eveneens een vereniging van afgestudeerde geografen moet komen, is tijdens de Geografenwerkdag uitgediscussieerd tot één van de centrale thema's. Een aantal bezoekers van de Geografenwerkdag wil zich actief voor een Amsterdamse belangenvereniging inzetten. Hopelijk kan spoedig de oprichting van deze vereniging worden gemeld.

* Stafmedewerker Stichting Geografenwerk

1. Van deze studiedag is een verslag verschenen. Het verslag is te bestellen door overmaking van f. 12,50 (incl. verzendkosten) op giro 4614989 t.n.v. de Stichting Geografenwerk in Amsterdam; o.v.v. Geografenwerkdag.